

Av. Türkan İKİBUDAK AKSOY

**CİNSİYETE DAYALI
AYRIMCILIK YASAĞI BAĐLAMINDA
TÜRK HUKUKUNDA KADININ SOYADI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM CİNSİYET VE AYRIMCILIK KAVRAMI

1.1. CİNSİYET NEDİR?	5
1.1.1. Cinsiyet Kavramı	5
1.1.2. Toplumsal Cinsiyet Kavramı.....	5
1.1.3. Toplumsal Cinsiyet Roller ve Kalıp Yargıları.....	7
1.2. AYRIMCILIK NEDİR?.....	9
1.2.1. Doğrudan Ayrımcılık.....	9
1.2.2. Dolaylı Ayrımcılık.....	10
1.2.3. Eşitlik İlkesi.....	11
1.2.4. Ayrımcılık Yasağı.....	13
1.2.5. Pozitif Ayrımcılık.....	15
1.3. ULUSLARARASI DÜZENLEMELERDE CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIK YASAĞI	17
1.3.1. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi.....	17
1.3.2. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	18
1.3.3. Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasi Haklar Sözleşmesi.....	21
1.3.4. Birleşmiş Milletler Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi	22
1.3.5. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW).....	24

1.4.İÇ HUKUKTA CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIK YASAĞI	28
1.4.1. Türk Anayasalarında Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık Yasağı	28
1.4.2. Türk Medeni Kanununda Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık Yasağı	31
1.4.2.1. Evlilik Yaşı	32
1.4.2.2. Evlilik Dönemi	33
1.4.2.3. İddet Müddeti	35
1.4.3. İş Kanunu'nda Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık Yasağı	36
1.4.3.1. İş İlişkisi Kurulmadan Önce	36
1.4.3.2. İş İlişkisi Dönemi	38
1.4.3.3. İşin Sona Ermesi	38
1.4.4. Türk Ceza Kanununda Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık Yasağı	39
1.4.4.1. Tecavüz Suçu	39
1.4.4.2. Zina Suçu	41
1.4.5. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun	42

İKİNCİ BÖLÜM

MEVZUATTA KADININ SOYADI

2.1. GENEL OLARAK	49
2.2. TÜRK HUKUKUNDA KADININ SOYADINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER	51
2.2.1. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Öncesi Dönem	51
2.2.1.1. Evlilik Halinde Kadının Soyadı	51
2.2.1.2. Boşanma Halinde Kadının Soyadı	52
2.2.2. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Sonrası Dönem	54
2.3. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA KADININ SOYADINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER	57
2.3.1. İsviçre Hukukunda Kadının Soyadı	57
2.3.2. Alman Hukukunda Kadının Soyadı	58
2.3.3. Avusturya Hukukunda Kadının Soyadı	59

2.3.4. Diğer Ülkelerin Hukukunda Kadının Soyadı.....	60
2.4. DOKTRİNDEKİ GÖRÜŞLER.....	61

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YARGI KARARLARINDA KADININ SOYADI
SORUNUNUN İNCELENMESİ VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ

3.1. YARGI KARARLARI İŞİĞİNDE KADININ SOYADI SORUNUNUN İNCELENMESİ.....	65
3.1.1. Türkiye'nin Taraf Olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Kadının Soyadı.....	65
3.1.1.1. Ünal Tekeli-Türkiye Kararı.....	65
3.1.1.2. Leventoğlu Abdulkadiroğlu-Türkiye / Tuncer Güneş- Türkiye/ Tanbay Tüten-Türkiye Kararı	67
3.1.2. Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kadının Soyadı.....	68
3.1.2.1. 1998 Tarihli Anayasa Mahkemesi Kararı.....	69
3.1.2.2. 2011 Tarihli Anayasa Mahkemesi Kararı.....	71
3.1.2.3. Sevim Akat Eşki Bireysel Başvuru İhlal Kararı	76
3.1.2.4. Gülsim Genç Kararı ve Neşe Aslanbay Akbıyık Bireysel Başvuru İhlal Kararları.....	79
3.1.2.5. 2023 Tarihli Anayasa Mahkemesi Kararı.....	80
3.1.3. Yargıtay Kararlarında Kadının Soyadı	82
3.2. KADININ SADECE KENDİ SOYADINI KULLANMASI SORUNUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	86
3.2.1. Zımni İlga Kuralı.....	86
3.2.2. TMK'nin 187. maddesinin AYM Tarafından İptali	89
3.2.3. Dava Açma ve Masraflara Katlanma Zorunluluğu.....	91
3.2.4. Davada Taraf Sorunu.....	93
SONUÇ	95
KAYNAKÇA.....	99

